

۲ یادداشت

چیدمان کابینه
محمد مهاجری

۳ افق

تهدید ترامپ
ترور ترامپ به سود او شد

۶ توسعه

دنده خلاص واردات
چه کسی ترمز واردات خودرو را کشید؟

۸ تماشا

یک آئین نامه مجهول
اعتراض خانه سینما

قیام نرجس

اعتراض نرجس سلیمانی
به عملکرد زاکانی در شهرداری تهران

یادداشت روز

بازتاب یک شکاف

درباره سوگواری نامتعارف دختران کرجی

عمادالدین باقی
جامعه شناس
و پژوهشگر حقوق بشر

در میان شیعیان کشورهای دیگر، دسته‌های سینه‌زنی زنان وجود داشته از جمله در شیعیان لبنان، زنان موکب و دسته راه می‌اندازند، درحالی که در ایران، زنان همواره نقش تماشاچی یا طفیلی دسته‌های مردانه را داشته‌اند. سال‌های گذشته به ندرت دسته‌های سینه‌زنی زنانه توسط همان زنان سنتی با همان پوشش‌های سنتی مشاهده شد و حتی حضور دختران بدون روسری هم دیده شده و حساسیتی برنینگخته بود اما در روز سه‌شنبه ۲۷ تیر عاشورای ۱۴۰۳ در کرج تعدادی از دختران جوان سیاهپوش در یک دسته زنجیرزنی دیده شدند که چون غریب بود، ویدئوی آن بلافاصله تمام شبکه‌های اجتماعی را درنوردید. به محض مشاهده آن در اندیشه شدم که نظریه‌های توطئه به کار خواهند افتاد و شاید برای پیشگیری از تکرار این موارد، برخوردی با آنان صورت گیرد. یک روز بیشتر نگذشت که خبر آمد، دختران عزادار کرجی احضار شده‌اند و فرمانده انتظامی استان البرز اعلام کرد: با عنایت به انتشار ویدئویی در فضای مجازی مبنی بر حضور چند دختر بی‌حجاب در دسته عزاداری روز عاشورا و خدشه‌دار شدن احساسات عزاداران حسینی در سراسر کشور، پیگیری موضوع در دستور کار ماموران پلیس استان قرار گرفت. «همه این افراد پس از شناسایی به پلیس استان البرز احضار شده‌اند». لغو مجوز هیات کرجی که افراد بدون حجاب در دسته عزاداری آن حضور پیدا کرده بودند و مسئول هیات نیز احضار شد.

خبرگزاری قوه قضائیه هم اطلاع داد: «هیات متخلف کرجی لغو مجوز شد. رئیس سازمان هیات و تشکل‌های دینی از لغو مجوز هیات کرجی که افراد بی‌حجاب در دسته عزاداری آن حضور پیدا کردند، خبر داد. اقدام صورت گرفته در این هیات متأسفانه برنامه‌ریزی شده بود و با برنامه این فیلم تهیه و منتشر شد و به همین دلیل مجوز هیات لغو شد».

تتها عاملی که می‌تواند برخورد با این افراد را به لحاظ حقوقی توجیه‌بردار کند، برنامه‌ریزی شده بودن آن است. دور از ذهن است که افرادی در زمینه‌ای دشوار بخواهند دست به چنین کاری بزنند به ویژه اینکه تصور شود، کسانی از مدت‌ها پیش برنامه‌ریزی کرده‌اند که هیات مذهبی دایر کنند سپس در چنین زمانی چند دختر را هماهنگ کنند که بدون روسری زنجیر بزنند؛ درحالی که موارد مشابه در سنوات قبل هم اتفاق افتاده است. از طرفی، طرح چنین ادعایی به معنی پرت بودن از دگردیسی‌های عظیم در نسل جدید و مقاومت روزمره در برابر حجاب است و نیز حضور همین دختران بدون روسری در تظاهرات ۲۲ بهمن، روز قدس و صندوق رای و در کمپین‌های انتخاباتی اصولگرایان را که مورد استقبال قرار گرفته و تلویزیون دولتی هم با افتخار آن را پخش می‌کند زیر سوال برده و حرکتی برنامه‌ریزی شده و توطئه‌آمیز معرفی می‌کند. من صرفاً در مقام توضیح مساله هستم.

نخست اینکه نباید بر این واقعیت که جامعه دچار تغییرات هنجاری شده است، چشم پوشید. نکته مهم این بود که خود جامعه مذهبی و سوگوار و عزاداران حسینی واکنشی نداشتند.

دوم اینکه باید این رخداد را فهمید. به گمان من در دوقطبی شدید و ضدیت با آن «نسل زد» راهی پیدا می‌کند که سبک زندگی انتخابی و متفاوتش با سنت‌های مذهبی در تضاد و تقابل قرار نگیرد. روند شکاف عرف و قانون به سرعت درحال تعمیق و تشدید شدن است و با واکنش‌های پلیسی و قضایی نمی‌توان جلوی آن را گرفت. باید مرجعیت علم و تشخیص‌های علمی را پذیرفت.

پرسش این است که اگر اینها احضارشدنی باشند، چرا در طول همه دهه‌ها و سده‌های گذشته، حضور بسیاری از افراد هنجارشکن نه تنها احضار که حتی ممنوع یا مذمت هم نشده بلکه غالباً مورد تکریم هم قرار گرفته‌اند؟

ادامه در صفحه ۲

دولت سازان

محمد جواد ظریف، رئیس شورای راهبری انتخاب اعضای کابینه دولت چهاردهم، اسامی این شورا را اعلام و تاکید کرد؛ تدابیر گوناگونی برای پیشگیری از پنهان کاری، تبانی و تعارض منافع در روند پیشنهاد و بررسی نامزدها اندیشیده شده است

هدا احمدی

گروه سیاسی

محمدجواد ظریف، رئیس شورای راهبری تعیین کابینه دولت چهاردهم، اسامی اعضای این شورا را اعلام کرد. تا پیش از این لیست‌ها و اسامی

مختلفی منتشر شده بود که به نظر می‌رسید با اهداف دیگری منتشر شده است. برخی مخالف انتشار رسمی اسامی این شورا بودند و برخی موافق آن. مخالفان در استدلال خود بیان می‌کردند که انتشار اسامی افراد باعث فشار بر آنها می‌شود. زیرا هر فردی هواداران و مخالفانی دارد. در نتیجه حواشی ممکن است بر متن غلبه کند و نگذازد این شورا که مشی کارشناسانه‌ای در پیش گرفته است، کار خود را بکند و به اهدافش برسد. از آن سو، موافقان انتشار اسامی می‌گفتند نباید از همین ابتدای کار پنهان کاری پیشه کرد. در یک مشی آزاد چه بهتر اسامی افرادی که قرار است، کابینه و وزیران آینده را انتخاب کنند برای مردم روشن باشد. با این حال بعد از یک هفته از شروع کار این کمیته و حرف‌ها و حدیث‌های مختلف، محمدجواد ظریف اسامی رسمی افراد را منتشر کرد و اسامی ۳۱ عضو شورای راهبری به این شرح است: محمدجواد آذری جهرمی، نورالدین آهی، رحمت‌الله بیگدلی، علی تاجرنیا، احمد ترک‌نژاد، سمیه توحیدلو، محمدرضا جلالی‌پور، محسن حاجی‌میرزایی، الیاس حضرتی، هادی خانیک، علی ربیعی، محسن رنایی، محمد رهبری، فیاض زاهد، علی شکوری‌راد، ابراهیم شیخ، سیدرضا صالحی‌امیری، محمد صدوقی، علی طبیب‌نیا، محمدجواد ظریف، امین عارف‌نیا، علی عبدالعلی‌زاده، حسین عبدتبریزی، عباس عبدی، رئوف قادری، محمد قائم‌پناه، محمد کیبیری، سیدحسین مرعشی، شهیندخت مولاوردی، مصطفی مولوی و فاطمه مهاجرانی.

محمدجواد ظریف، شاید مهم‌ترین چهره کمپین انتخاباتی مسعود پزشکیان باشد. او یک تته باریک انتخابات را به دوش کشید و توانست در سیاست داخلی نیز نقش‌آفرینی موثری داشته باشد. ما ظریف را تا پیش از این به عنوان یک دیپلمات می‌شناختیم اما بعد از کاندیداتوری پزشکیان و حمایت او از پزشکیان، با چهره دیگری از او مواجه شدیم. مردی که کت از تن کند، شهر به شهر رفت و توانست موجی از حمایت را برای پزشکیان به وجود بیاورد و در عین حال زلزله‌ای در ستادهای انتخاباتی رقبای پزشکیان بیندازد. اما پایان ماجرا با پیروزی پزشکیان رقم نخورد. بعد از آن نیز دیدیم که ظریف با ارائه طرح شورای راهبری، سیاست جدید در تعیین اعضای کابینه پیش گرفت. این اقدامات در واقع نشان‌دهنده آن است که ما در سیاست داخلی درحال نوآوری و پوست‌اندازی هستیم. کاری که پیش از این برخی از سیاستمداران نواندیش گفته بودند تا با تشکیل پارلمان اصلاحات به آن برسیم، اکنون ظریف به آن رسیده است. او می‌خواهد حتی سازوکار انتخاب وزرا که امری شخصی در حوزه وظایف رئیس‌جمهور است در معرض دید مردم قرار گیرد و یادآوری کند.

ادامه در صفحه ۲

سیدحسین مرعشی

محمدجواد ظریف

علی طبیب‌نیا

علی عبدالعلی‌زاده

الیاس حضرتی

علی ربیعی

سیدرضا صالحی‌امیری

محمد قائم‌پناه

علی شکوری‌راد

عباس عبدی

حسین عبده‌تبریزی

هادی خانیک

علی تاجرنیا

فیاض زاهد

مصطفی مولوی

محسن حاجی‌میرزایی

محمدرضا جلالی‌پور

محسن رنایی

رئوف قادری

محمدجواد آذری‌جهرمی

ابراهیم شیخ

نورالدین آهی

محمد صدوقی

شهبندخت مولاوردی

دیدگاه: یادداشت سیاسی

چیدمان کابینه

چند نکته در باب قوه مجریه

محمد مهاجری
فعال اصولگرا

به روز تحلیف ریاست‌جمهوری مسعود پزشکیان به‌عنوان نهمین رئیس‌جمهور ایران نزدیک می‌شویم و اشاره به چند مهم خالی از لطف نیست:

۱ چیدمان کابینه چهاردهم. قرار بر این شده که حدود ۶۰ درصد کابینه آقای پزشکیان جوان و زیر ۵۵ سال باشند. بنابراین شاید این پرسش برای جامعه پیش آید که آیا جوانگرایی می‌تواند راندمان کار و خروجی مثبتی را در پی داشته باشد؟ پاسخ مثبت است. قطعاً حضور افراد کمتر از ۵۵ سال به شرط اینکه دارای تجربه مدیریتی و تحصیل‌کرده باشند به سود کشور است چون ذهن پردازشگر دارند و به دلیل ارتباط با دنیای روز بهتر می‌توانند با نیازهای مردم و کشور ارتباط برقرار کنند.

۲ عملکرد درست یک کابینه و دولت. اگر دولت ترکیبی از سلیقه‌های مختلف سیاسی باشد قطعاً موفق‌تر خواهد بود. حتی اگر می‌خواهد فقط از اصلاح‌طلبان نیز حضور داشته باشند هم باید از سلايق مختلف این جناح استفاده کند. به علاوه باید دولت سمت و سویی روشن و شفاف داشته باشد. مثلاً اگر می‌خواهد توسعه‌محور باشد دقیقاً شاخص‌های توسعه و راه‌های رسیدن به آن را شفاف توضیح دهد.

۳ وجود نیروهای تندرو در مجلس دوازدهم و احتمال سنگ‌اندازی برای تأیید صلاحیت وزرای پیشنهادی. متأسفانه نیروهای تندرو مجلس نه فقط برای دولت بلکه برای نظام دردرسر درست کرده و می‌کنند اما تصور من این است که اکثریت مجلس با پزشکیان همراه خواهد شد.

۴ باخت سعید جلیلی در انتخابات ریاست جمهوری و هجمه طیف وابسته به او به جریان برنده رقیب. معتقدم آقای سعید جلیلی خودش نمی‌داند، بازیچه است اما این را می‌داند که هرگز رئیس‌جمهور نمی‌شود و همین برایش یک عقده و غصه است. بخش‌هایی از حاکمیت هم او را کوک می‌کنند تا حرف‌هایی بزند. او تاریخ مصرف دارد.

۵ قهر طیف گسترده‌ای از جامعه با انتخابات و برگرداندن آنها. اگر کرامت انسانی به جامعه برگردد، قهرها هم آشتی می‌کنند. کرامت از راه تأمین نیازهای معیشتی، موثر دانستن آنها، پرهیز از تندی‌ها در موضوع حجاب، آزاد شدن اینترنت و... حاصل می‌شود.

۶ تأثیر مشارکت بر نگاه دنیا به ایران. کشورهای مثل عربستان و شیوخ منطقه خلیج فارس، اعتبارشان را از مردم نمی‌گیرند و سعی می‌کنند با قدرت اقتصادی خودشان را به دنیا اثبات کنند اما ایران در طول ۴۵ سال گذشته، منافع ملی و امنیت ملی خود را در شکل مردم‌سالاری نشان داده. طبیعی است با این پیش‌فرض، دنیا ما را با افزایش مشارکت می‌سنجد.

ادامه یادداشت روز

بازتاب یک شکاف

آیا اگر کمپینی راه‌یافتد و مطالبه ممنوعیت شرکت در عزاداری محرم یا برخورد با جوانانی که با خالکوبی و ظاهری نامتعارف در دسته‌ها حاضر می‌شوند و بعضاً پرونده دارند را بنماید، پذیرفته خواهد شد؟ درحالی‌که می‌دانیم بسیاری از روحانیون بارها حضور این افسرد را توجیه مذهبی و حمایت کرده‌اند. آیا در میان عشایر رفته‌اید و عروسی مختلط با موبه‌شان را با گیسوان پریشان دیده‌اید؟ که صدها سال است، عادی بوده و بدون هیچ مشکلی وجود دارد؟ اساساً حضور یا میدان‌داری افرادی با ارزش‌های و سبک زیست و زندگی متفاوت، پدیده جدیدی نیست و تنها شکل آن تغییر کرده است. در کتاب‌های تاریخی زیادی که روایتگر روایت‌های شاهدان و ناظران سوگواری‌ها از دهه‌ها و سده‌های پیشین تا امروز بوده به وفور گزارش‌هایی در مورد حضور لوطیان، می‌خواران و حتی تن‌فروشان در مراسم سوگواری بوده و با مجوز همین حکومت مجاب شده‌اند و نشان می‌دهد نه تنها هیچ‌کس متعرض حضور آنان نمی‌شده بلکه آن را فرصتی برای درک متقابل یا تأثیرگذاری بر آنها دیده‌اند و داستان‌ها و اشعاری در پاک شدن گناهان آنان به سبب سوگواری برای حسین علیه‌السلام گفته‌اند. این در حالی است که دختران کرجی بر همه آن اصرافی که به عنوان ناپه‌هنجار شناخته می‌شوند، شرافت دارند و آنها را نمی‌توان به لحاظ اخلاقی مشمول هیچ‌گونه مذمتی قرار داد. صرف نداشتن روسری، دلیل بر انحراف اخلاقی یا مذهبی نیست و چه بسا آنها از برخی مدعیان دینداری هم نزد خداوند مقرب‌تر باشند.

در این خصوص نیز رئیس‌جمهور پزشکیان چنانکه پیش از این نیز گفته بود می‌خواهد با اتکا بر کارشناسان، اتفاقی نو رقم بزند. ظریف همچنان در گفت‌وگوی ویژه خبری یادآوری کرد که انتخاب وزرا حق رئیس‌جمهور و شورای راهبری بازوی مشورتی است و برای اولین بار بعد از انقلاب و شاید برای اولین بار در کشور، روند جدیدی برای مشارکت مردم و جامعه مدنی در شکل‌گیری هیأت دولت ایجاد شده است. در جمهوری اسلامی چنین شرایطی را نداشتیم و معمولاً بعد از انتخاب رئیس‌جمهور برای مشورت دادن، روندی شروع می‌شد که چندان شفاف نبود.

محمدجواد ظریف حتی بر دو سه نکته برای انتخاب وزرا تأکید کرد که تا پیش از آن چندان به آن توجه نمی‌شد. سهم و وزن جوان بودن کاندیداها در کسب امتیاز مثبت به «زن بودن» و «قومیت» کاندیداها در کسب امتیاز بیشتر، توجه به این گفتمان پزشکیان و تأکید بر این نکته که اکثریت مردم به این گفتمان رای داده‌اند همچنین پرهیز از تشکیل دولت ائتلافی و تأکید بر تشکیل دولت وحدت ملی که احتمالاً منظور او دولت وفاق ملی بود.

تاکنون پنج کارگروه تشکیل شده است که سلیقه‌ای بوده و می‌توانست بخش‌های دیگر هم داشته باشد. مسئولیت کارگروه امنیتی سیاسی را محمدجواد ظریف بر عهده دارد که شامل وزارتخانه‌های خارجه، دفاع، اطلاعات، انرژی اتمی و کشور را شامل می‌شود. معاونت‌های ستادی به‌جز معاونت بانوان فعلاً در دستور کار نیست و تمرکزمان بیشتر روی سازمان‌ها و وزارتخانه‌هاست.

کارگروه اجتماعی به ریاست علی‌ریبیعی است که شامل وزارت رفاه، بنیاد شهید، معاونت زنان ریاست‌جمهوری و سازمان حفاظت محیط زیست می‌شود. عبدالعلی‌زاده هم ریاست کارگروه زیربنایی را دارد و همزمان ریاست ستاد انتخابات دکتر پزشکیان را هم بر عهده داشت و شامل وزارت نفت، راه و شهرسازی، ارتباطات و جهاد کشاورزی است. همچنین عبدالعلی‌زاده و ریبعی رؤسای کارگروه‌های زیربنایی و اجتماعی برای انتخاب وزرای پیشنهادی هستند.

تعیین وزرا و رؤسای معاونت‌های سازمانی در اولویت است. معاونت‌های ستادی به غیر از معاونت زنان فعلاً در دستور کار ما نیست اما معاونت‌های سازمانی هست. برخی مثل معاونت پارلمانی ممکن است که سریع‌تر انتخاب شود اما مابقی فعلاً عجله‌ای نیست. کمیته وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، سازمان برنامه و بودجه و وزارت صمت در کارگروه اقتصادی و تحت نظارت دکتر طیب‌نیاست.

کارگروه فرهنگی با مسئولیت صالحی‌امیری است که شامل وزارت آموزش و پرورش، فرهنگ و ارشاد، وزارت میراث فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری و وزارت آموزش عالی و وزارت ورزش است. هر کمیته ترکیبی است از اقوام، بانوان، نماینده بخش خصوصی و نماینده سازمان غیردولتی و ۴۵۰ نفر عضو کمیته‌ها هستند. هر کمیته دو خبره دانشگاهی دارد و دو متخصص غیردانشگاهی که به وسیله رئیس کمیته با کمک رئیس و دبیرکارگروه تشکیل می‌شود و در شورای راهبری تصویب می‌شود.

ظریف همچنین خبر داد که هنوز لیست وزرا نهایی نشده و همه اسامی که منتشر شده، گمانه‌زنی و بی‌اعتبار است و ذهن مردم را درگیر و نگران کرده است؛ اما هیچ یک از اینها هنوز قطعی نشده است. در مرحله بعد همچنان داریم لیست وزرای پیشنهادی را دریافت می‌کنیم.

او گفته است که یک بحث این بود که فراخوان عمومی بدهیم اما دیدیم این شدنی نیست و ممکن است تعداد زیادی بیش از حد توان ما برای‌مان شرح حال بیاید و بتوانیم به آن رسیدگی کنیم و خود این موضوع سبب شود مردم فکر کنند خیلی جدی گرفته نشده‌اند. از این‌رو یک فراخوان دادیم و گفتیم این درخواست را از دو گروه بکنیم، یکی شخصیت‌های ملی از آقایان خاتمی، روحانی، حدادعادل، قالیباف، جلیلی و رقبای دکتر پزشکیان در انتخابات بودند که درخواست کردیم،

نامزدهای خود را معرفی کنند. گروه دوم، نهادهای جامعه مدنی بودند، یعنی از همه احزاب از مؤتلفه تا جبهه اصلاحات خواستیم تا نامزدهای وزارت خود را معرفی کنند از انجمن‌های صنفی و علمی فعال از نظر وزارت علوم، گروه‌های صنفی و اتاق بازرگانی هم دعوت کردیم تا وزرای پیشنهادی خود را معرفی کنند. واقعاً آقای خاتمی هیچ فشاری برای این کار نگذاشت و شهادت می‌دهم و خودم با ایشان صحبت کرده‌ام و اطلاع دارم ایشان ورودی از این جهت نکرده است؛ راهنمایی کرده اما دخالت نکرده است.

ظریف تصریح کرد: فرم ما اتوماتیک است، اگر کسی در شاخصی ۹ بگیرد، نمره او صفر می‌شود و به ته جدول می‌رود. پایبندی به مبانی انقلاب اسلامی و اسناد بالادستی، پایبندی به گفتمان رئیس‌جمهور، پاکدستی، صداقت، شجاعت و در نهایت داشتن گرایش ملی به دور از گرایش‌های قومی و منطقه‌ای از شاخص‌هاست. این کابینه، وحدت ملی خواهد بود ولی ائتلافی نیست چون دو مبنا داریم؛ یکی باور و پایبندی به ارزش‌های انقلاب اسلامی و اسناد بالادستی و دیگری باور به گفتمان رئیس‌جمهور. نمی‌خواهیم افرادی را داشته باشیم که با گفتمان رئیس‌جمهور همراهی و باور نداشته باشند؛ بالاخره مردم ایران به این رئیس‌جمهور رای داده‌اند و افرادی هم که نامزد انتخاب می‌کنند به آنها گفته‌ایم، افرادی معرفی کنند که آمادگی کار در چارچوب این گفتمان را داشته باشند. کابینه ائتلافی نیست چون مردم به یک نفر رای داده‌اند و این منتخب نیز کسانی که آماده همکاری با گفتمان واحد را داشته باشند، جمع خواهد کرد. دنبال تشکیل کابینه ائتلافی نیستیم چون اولاً رای مردم مشخص است ثانیاً کابینه ائتلافی نمی‌تواند کار کند و باید کابینه منسجم باشد اما از همه نیروها بهره‌مند شود از

این‌رو از همه گروه‌ها دعوت کرده‌ایم براساس این ضوابط به ما نامزد معرفی کنند.

وی ادامه داد: در هر کمیته یک سهم برای نمایندگان جبهه اصلاحات در نظر گرفتیم. اکثر اسامی که در فضای مجازی می‌بینید، بی‌پایه است و نهایی نیست. من به هیچ حزب و جناحی وابسته نیستم اما دکتر پزشکیان نامزد جبهه اصلاحات بودند. رنگین‌کمانی از گروه‌های سیاسی حضور دارند اما یک سهم در هر کمیته برای جبهه اصلاحات در نظر گرفته‌ایم به عنوان کسانی که زحمت زیادی در این روند کشیدند و مشارکت داشتند. این سهم‌خواهی نیست بلکه انتقال ملاحظات و نگرانی‌های مردمی است که با نمایندگان ستاد آقای پزشکیان در تماس بودند. یکی از مهم‌ترین شاخص‌ها، توانمندی رفتاری است یعنی توانایی مدیریت و کار جمعی داشته باشد و به کار کارشناسی احترام بگذارد. وزیر پیشنهادی باید جوان باشد، یعنی هر چه جوان‌تر باشد، امتیاز بالاتری می‌گیرد اگر بالای ۵۰ سال باشد هیچ امتیازی نمی‌گیرد. زیر ۵۰ سال هر چه جوان‌تر باشد، امتیاز بالاتری می‌گیرد. اگر وزیر پیشنهادی مرد باشد هیچ امتیازی نمی‌گیرد و نامزدهای خانم ۱۰ امتیاز می‌گیرند؛ اگر از اکثریت (شیعه) باشد، امتیاز ندارد ولی اگر از مذاهب و ادیان رسمی باشد، امتیاز دارد چون می‌خواهیم از اقوام و مذهبی که تاکنون حضور کمتری در کابینه داشته‌اند و زنان و جوانان استفاده کنیم. تلاش ما این است که ۶۰ درصد اعضای کابینه برای بار اول در دولت عضو باشند یعنی اگر سابقه وزارت داشته باشند، نمره منفی دارد؛ به تجربه امتیاز می‌دهیم اما سابقه عضویت در دولت نمره منفی دارد. می‌خواهیم اعضای جدید وارد دولت شود ولی از وزرای سابق به عنوان مشاور استفاده می‌کنیم هم در وزارتخانه‌ها هم در کارگروه‌ها؛ زمانی که وزیر خارجه بودم، شورای راهبری ایجاد کردم. این شورا متشکل از وزرای سابق بود؛ در زمان وزارت شهید امیرعبداللّه‌یان هم این شورا تشکیل شد و در چند جلسه حاضر بودیم. این سازوکار را در همه وزارتخانه‌ها ایجاد می‌کنیم تا از تجربه مدیران سابق استفاده شود اما باید یک خون جدیدی و یک نگرش جدید به دولت تزریق شود. امیدوارم با معرفی نامزدهایی که به ما می‌شود، از این دایره بسته‌ای که همواره در سبک مدیریت کشور بوده‌اند، خارج شویم و بتوانیم از جوانان استفاده کنیم. هر کارگروه حداقل سه و حداکثر پنج نفر را به شورای راهبری معرفی می‌کند، گزینه‌ها یک بار دیگر با حضور متخصصان بررسی می‌شود و سه نامزد را به رئیس‌جمهور معرفی می‌کند. اگر کارگروهی نامزد پوششی معرفی کند، همه را رد خواهیم کرد. برخی نگران بودند افراد طوری چیده شوند که یک نامزد از آن بیرون بیاید، اطمینان می‌دهم چنین نخواهد شد.

وی گفت: امیدوار بودیم کار تا ۳۰ تیر ماه تمام شود اما اکنون برنامه داریم که پیشنهادات تا سوم مرداد به رئیس‌جمهور معرفی شوند. در کارگروه‌ها به تک تک وزرای پیشنهادی رأی مخفی داده می‌شود. برای هر نامزد پست‌های کابینه باید یکی از این فرم‌ها پر شود و به صورت مخفی در سیستم تجمیع و معدل‌گیری می‌شود؛ نتیجه نهایی به رئیس کارگروه داده می‌شود که فرضاً برای وزارت امور خارجه چه نمره‌ای از ۱۰۰ آمده است. مدل‌های مدیریتی را بررسی کرده‌ایم و سنجه‌ها یا شاخص‌هایی گذاشته‌ایم که شاخص‌های کیفی است که نامزد هر پست، چه میزان توان کار گروهی دارد، چه میزان به کار کارشناسی اهمیت می‌دهد؛ اینها همان شاخص‌های پختگی مورد نیاز هر وزیر یا رییس سازمان است. این اولین تجربه ما در ایران برای این کار است. در کشورهای دیگر ممکن است روش‌های مشابه قبلاً بوده باشد لذا حتماً خطا خواهیم داشت ولی من به شعر سعدی اعتقاد دارم که می‌گوید «به راه بادیه رفتن به از نشستن باطل/ که گر مراد نیابم، به قدر ؤسع بکوشم». قاعده قرآنی هم «لَا يَكُفُّ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا» است؛ داریم تلاش خود را می‌کنیم که صادقانه است امیدواریم این روند در آینده هم بهبود یابد هم اصلاح شود.

به این ترتیب اکنون ۳۱ عضو شورای راهبری با تشکیل کارگروه‌های مختلف و نیز کارگروه‌ها با تشکیل کمیته‌های جانبی درصدد ارزیابی گزینه‌های پیشنهادی هستند.

دیدگاه: گزارش خارجی

حمله به عمق تل آویو

سخنگوی نیروهای مسلح یمن
حمله پهبادی به اسرائیل را تایید کرد

ارتش اسرائیل (جمعه) اعلام کرد که سقوط یک «هدف هوایی» در نزدیکی سفارت آمریکا در تل آویو باعث انفجار شده است. این در حالی است که رسانه‌های عبری نوشتند یک پهباد بزرگ در ارتفاع کم از سمت دریا وارد حریم هوایی اسرائیل شد و در شهر تل آویو منفجر شد و خسارات زیادی به ساختمان‌ها وارد کرد و تعدادی تلفات بر جای گذاشت. بخش امدادرسانی و آمبولانس اسرائیل فاش کرد که بر اساس آنچه تاکنون اجازه انتشار داده شده است بر اثر انفجاری که در خیابان بن یهودا در تل آویو رخ داد، یک نفر نیز بر اثر اصابت ترکش کشته و ۱۰ تن زخمی شدند. وضعیت وحشتی نیز که بر اثر صدای انفجار مهیب که صدایش به کرانه باختری هم رسید، ساکنان شهر را فرا گرفت. پلتفرم‌های رسانه‌ای عبری از منابع امنیتی نقل کردند که «یک پهباد بزرگ در ارتفاع کم از دریا به تل آویو نزدیک شد» و «هنوز مشخص نیست که چگونه این پهباد تهاجمی توانسته به تمام سیستم‌های دفاعی نفوذ و به ساختمان تل آویو برخورد کند».

ارتش اسرائیل در بیانیه‌ای افزود: «نیروی هوایی اسرائیل، گشت‌زنی‌های هوایی را برای حفاظت از حریم هوایی افزایش داده و در حال بررسی یک حمله پهبادی است که در ساعات اولیه جمعه مرکز تل آویو را هدف قرار داد اما آذیرهای حمله هوایی را به صدا درنیامد». این انفجار ساعتی پس از آن رخ داد که ارتش اسرائیل مدعی شد که یکی از فرماندهان ارشد حزب‌الله را در جنوب لبنان هدف قرار داده است. فرمانده پلایس ناحیه تل آویو هم ادعا کرد که انفجار در ارتفاع بالا رخ داده است. وی مدعی شد که این انفجار ظاهراً در ارتفاع رخ داده است. به سختی می‌توان گفت که از کجا آمده است. ما شاهدی از غیرنظامیان داریم که می‌گویند یک توده قرمز در آسمان ظاهر شد که توضیح می‌دهد که چرا انفجار در ساختمان یا روی زمین نبوده است. اینها اولین فرضیه‌های ما هستند. در این میان، رویترز نیز با استناد به بیانیه انصارالله یمن گزارش داد که این جنبش با پذیرش مسئولیت این رویداد، اعلام کرد که جزئیات «عملیات نظامی» را اعلام می‌کند. یحیی سریع، سخنگوی ارتش یمن با اعلام اینکه نیروی هوایی عملیات کیفی را در تل آویو انجام داد، تاکید کرد که بانکی از اهداف در اسرائیل را در اختیار داریم و در پاسخ به کشتارهای دشمن به اجرای عملیات علیه آنها ادامه می‌دهیم. در این بیانیه آمده است این حمله با پهباد جدید به نام «یافا» انجام گرفت که قابلیت عبور از سامانه‌های رهگیر را دارد و رادارها نمی‌توانند آن را شناسایی کنند.

در همین راستا ران خولدای، شهردار تل آویو در پی عملیاتی که بامداد جمعه این شهر را هدف قرار داد، در منطقه تل آویو- یافا وضعیت حداکثر آمادباش را اعلام کرد. خولدای گفت: ما بارها هشدار داده‌ایم، سیاست‌هایی که تانیا‌هو دنبال می‌کند، بحران‌های اقتصادی و اجتماعی را تشدید می‌کند و اکنون نیز شاهد نتایج این سیاست‌ها در واقعیت هستیم.

دنیل هاگاری، سخنگوی ارتش اسرائیل هم در واکنش به این عملیات ارتش یمن گفت که «تهدید پهبادها تهدیدی است که ما در همه جبهه‌ها با آن روبه‌رو هستیم و برآورد ارتش این است، پهبادی که به تل آویو حمله کرد از یمن پرتاب شده است». وی همچنین اعلام کرد که «برای ارتقای قابلیت‌های شناسایی و هشدار، توان دفاعی خود را در مرکز و آسمان اسرائیل تقویت کرده‌ایم».

از سوی دیگر ایتمار بن گویر، وزیر امنیت داخلی اسرائیل در اظهار نظر خود اعلام کرد که «از خط قرمزها در شمال عبور شد، زمانی که در کربات شموه و سدیروت حمله صورت می‌گیرد در تل آویو نیز حمله صورت خواهد گرفت. دقیقاً مفهومی که سال‌ها در مورد غزه حاکم بوده است».

۱۶ سال حبس

دادگاه منطقه سورلوفسک روسیه، ایوان گرشکویچ روزنامه‌نگار آمریکایی وال استریت ژورنال را به اتهام جاسوسی به ۱۶ سال حبس با حداکثر تدابیر امنیتی محکوم کرد. بازپرسان این پرونده گفته‌اند که این شهروند آمریکا در مارس ۲۰۲۳ اطلاعات محرمانه‌ای را به دستور سازمان سیا درباره یکی از بزرگ‌ترین مجتمع‌های علمی و صنعتی روسیه و یکی از بزرگ‌ترین سازندگان تانک جنگی در جهان جمع‌آوری و ارسال کرده است.

حل و فصل جنگ اوکراین

پیتر سیارتو، وزیر خارجه مجارستان در مصاحبه‌ای با اسپوتنیک و در حاشیه نشست در سطح وزرا در شورای امنیت سازمان ملل در واشنگتن گفت: «ما هیچ راه‌حل نظامی برای حل مناقشه و درگیری در اوکراین نمی‌بینیم و به جای آن به دنبال مذاکرات برای دستیابی به نتیجه هستیم». وی گفت که همه طرف‌های درگیر باید به بحث و گفت‌وگو و امیدواری برای آتش‌بس سریع پیش بروند.

اختلال جهانی

یورونیوز اعلام کرد که گزارش‌ها حاکی از آن است که روز جمعه ۱۹ ژوئیه یک قطعی بزرگ فناوری اطلاعات، فعالیت عادی بانک‌ها، رسانه‌ها و خطوط هوایی را تحت تاثیر قرار داده که باعث هرج و مرج در فرودگاه‌ها و لغو پروازها در بسیاری از کشورهای غربی و شرقی شده است. گمان می‌رود که بروز این مشکل به دلیل قطعی سرویس‌های آזור و آوتلوک ۳۶۵ مایکروسافت باشد.

تهدید ترامپ

جمهوری خواهان در حالی ترامپ را به عنوان نامزد نهایی خود معرفی کردند که سر نوشت بایدن در هاله‌ای از ابهام قرار دارد

حال و هوای این روزهای آمریکا حداقل در رسانه‌های این کشور، درون‌مایه انتخاباتی دارد؛ انتخاباتی که شاید در تاریخ ایالات متحده یکی از تنش‌آلوده‌ترین رویدادهای سیاست داخلی محسوب شود و حالا هرچه می‌گذرد و به ماه نوامبر نزدیک می‌شویم، صحنه سیاسی آمریکا هم یک دو قطبی عمیق‌تر را تجربه می‌کند. واقعیت این است که تسخیر کنگره آمریکا توسط طرفداران ترامپ در ۶ ژانویه ۲۰۲۱ از منظر بسیاری از تحلیلگران سیاسی- اجتماعی آمریکا همچنین چهره‌هایی که پدیده‌های نوظهور ضدامنیت ملی را در ایالات متحده کالبدشکافی می‌کنند، جامعه آمریکا را با یک دو قطبی به شدت خطرناک و چند ضلعی روبه‌رو کرده که حتی می‌تواند، منافع ملی این کشور در سیاست خارجی را هم با خلل روبه‌رو کند. به یاد داریم که ترامپ طرفداران خود را به گونه‌ای تحریک کرد که ساختمان کنگره طی چند ساعت به محل رویارویی حامیان وی و حاکمیت مستقر در واشنگتن تبدیل شد و در همان موقع بود که بسیاری از مقامات ارشد هر دو حزب دموکرات و جمهوری خواه صراحتاً اعلام کردند که ترامپ علیه قانون اساسی و دموکراسی آمریکا قیام کرده است. به باور نخبگان ایالات متحده، حاصل جمع حضور ۴ ساله ترامپ در کاخ سفید چیزی جز نفرت‌پرانی همچنین شکل‌دهی به گسل‌های سیاسی و اجتماعی در آمریکا نبوده و این مساله به حدی عمیق است که با گذشت چهار سال از آن روزها مجدداً شاهد آن هستیم که همان ادبیات سیاسی رادیکال در ایالات متحده ظاهر شده است.

اینکه دو قطبی مذکور تا چه حد به نفع ترامپ پیش خواهد رفت، موضوعی است که بدون شک پاسخ آن مثبت خواهد بود اما خروجی آن بیش از هر شخص دیگری برای او و اطرافیانش منظور خواهد شد. اینکه ترامپ در شهر باتلر در ایالت پنسیلوانیا یک ترور نافرجام را تجربه می‌کند سپس چند روز بر همین ماجرا موج‌سواری می‌کند و زنده ماندن خود را مرهون الطاف الهی می‌خواند، موضوعی است که بدون تردید می‌تواند، موضع وی را در انتخابات تقویت کند و حتی دو قطبی مذکور را بیش از پیش تعمیق ببخشد اما باید توجه داشت که ترور او هم بخشی از این تشدید خشونت و منازعه سیاسی در ایالات متحده قلمداد می‌شود. اینکه فرد ۲۰ ساله‌ای که ترامپ را ترور می‌کند خود جمهوری خواه بوده و حتی چند دلار به این حزب کمک کرده سپس برای حذف وی دست به سلاح می‌شود، دقیقاً نشان از همان به‌هم‌ریختگی سیاسی- اجتماعی در ایالات متحده دارد. ترامپ در این شرایط به دنبال آن است تا بتواند یک موضع دوگانه را از خود بروز دهد و بر همین اساس اگر به سخنان اخیر وی توجه کنیم، می‌بینیم که او می‌خواهد یک چهره دموکرات نسبت به گذشته از خود نمایش دهد. ترامپ پنج‌شنبه با حضور در کنوانسیون ملی جمهوری خواهان در شهر میلوکی واقع در ایالت ویسکانسین در وهله اول نامزدی خود از سوی حزب جمهوری خواه را در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ آمریکا پذیرفت و در وهله دوم اقدام به سخنرانی در جریان برگزاری این کنوانسیون ملی کرد.

مانور ترامپ، سکوت دموکرات‌ها

ترامپ در ابتدای سخنرانی خود در کنوانسیون ملی جمهوری خواهان که برای اولین بار پس از ترور نافرجامش انجام شد، مجدداً با اشاره به این واقعه گفت که «قرار نبود امشب در میان شما باشم!». ترامپ سعی کرد تا دقایق ابتدایی سخنان خود را با آرامی شروع کند و به تمام حاضران در کنوانسیون و حتی طرفداران خود در سراسر ایالات متحده این پیام را مخابره کند که دیگر قرار نیست، مواضع تند خود را دوباره مطرح کند. او در بخشی از سخنانش اظهار کرد «در عصری که سیاست ما اغلب ما را از هم جدا می‌کند، اکنون زمان آن است که به یاد داشته باشیم همه ما همشهری هستیم؛ ما ملت واحدی تحت امر خدا، غیرقابل تقسیم، با آزادی و عدالت برای همه هستیم». ترامپ تا به اینجای کار به دنبال آن بود تا خود را یک دموکراسی خواه به دور از تنش و تفرقه نشان دهد اما یکباره لحن خود را به سمت حمله به دموکرات‌ها هدایت کرد. او در این خصوص اعلام کرد که «در دولت فعلی ما واقعا کشوری در حال افول هستیم. من به هر بحران بین‌المللی که دولت فعلی ایجاد کرده است، پایان خواهم داد. در مورد مهاجرت غیرقانونی هم ما باید تهاجم به کشورمان را متوقف کنیم. سیاره ما در آستانه جنگ جهانی سوم قرار گرفته است و ما باید برای بزرگ کردن دوباره آمریکا کار کنیم، نه اینکه مردم را شکست دهیم. مخالفان ما جهانی پر از صلح را به ارث بردند اما آن را به سیاره جنگ تبدیل کرده‌اند».

این سخنان ترامپ به نوعی مطرح کردن دوباره شعار «اول آمریکا» به حساب می‌آید که حالا با کمی تغییر به «عظمت را دوباره به آمریکا بازگردانیم» تبدیل شده و سعی دارد تا قشر متوسط و پایین‌تر از آنها را مانند سال ۲۰۱۶ به نفع خود تحریک کند و پای صندوق بکشاند. در این میان بسیاری از روزنامه‌نگاران پس از شنیدن سخنان وی در کنوانسیون ملی حزب جمهوری خواه دست به قلم شده‌اند و سعی کرده‌اند تا با روشنگری به رأی‌دهندگان آمریکایی «تهدید ترامپ» برای ایالات متحده را گوشزد کنند. به عنوان مثال توماس فریدمن، ستون‌نویس مشهور نیویورک‌تایمز در تاریخ ۹ جولای نوشتاری را در این روزنامه منتشر کرده و دقیقاً به این موضوع اشاره می‌کند که بایدن اگرچه از حیث سیاسی و جایگاه حزبی قابل احترام است اما برای ادامه راه از سوی حزب دموکرات به هیچ وجه مناسب نیست و به دلیل ضعف‌های جسمی و

تخصصی می‌تواند، مغلوب رقیب شود اما ترامپ بدون شک تکرار یک تجربه بسیار تلخ از سال ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ است. فریدمن معتقد است که ترامپ همچنین معاونش یعنی «جیمز ونس» اساساً هیچ نگرش دموکراسی خواهانه به وضعیت فعلی آمریکا ندارند و حتی مسائلی مانند بحران‌های آب و هوایی همچنین نوع مواجهه با چالش‌های موجود در سیاست خارجی را هم بر اساس یک رویکرد تند و تیز و البته تکراری نقطه‌گذاری می‌کنند؛ تا جایی که ترامپ به مدیران ارشد نفتی ایالات متحده وعده داده اگر یک میلیارد دلار به کمین انتخاباتی او کمک کنند، مقررات زیست‌محیطی جو بایدن را کنار بگذارد و از تصویب هرگونه مقررات مشابه نیز جلوگیری کند؛ چراکه او قصد دارد تولید نفت را افزایش دهد، موانع حفاری در مناطق حساس زیست‌محیطی را برطرف و قوانین کاهش آلودگی را لغو کند!

همچنین زاخاری باسو، تحلیلگر سیاست داخلی در آکسیوس هم (جمعه) در گزارش خود به این موضوع اشاره کرد که ترامپ در سخنرانی ۹۲ دقیقه‌ای خود در کنوانسیون ملی جمهوری خواهان صرفاً ۲۸ دقیقه توانست در سخنرانی‌اش آرام بگیرد و ۶۴ دقیقه دیگر را به یورش علیه دموکرات‌ها اختصاص داد و به نوعی همان رویه کهنه خود را با کمی مظلوم‌نمایی حاصل از ترور نافرجامش پیش برد.

این در حالی است که در اردوگاه دموکرات‌ها اساساً هیچ چیز سر جای خودش قرار ندارد و چهره‌های نام‌آشنای این حزب مانند نانسی پلوسی، برنی سندرز، باراک اوباما، جاک شومر و حتی حکیم جفریس، رهبر دموکرات‌های مجلس نمایندگان در جریان‌های منتصب به خود به دنبال آن هستند تا بتوانند بایدن را به صورت غیرمستقیم به سمت کناره‌گیری از انتخابات هدایت کنند. به موازات این وضعیت «لی دوتری» و «تیم والتس»، فرماندار مینه‌سوتا از رهبران کمیته قوانین کنوانسیون ملی دموکرات در نامه‌ای که به ۱۸۶ عضو کمیته مذکور ارسال شده، اعلام کرده‌اند که «هیچ رای‌گیری قبل از ۱ آگوست آغاز نخواهد شد و در هیچ‌یک از موارد نباید تعجیل صورت گیرد». این نامه به خوبی نشان می‌دهد که حزب دموکرات روند نامزدی کاندیدای خود را برای انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۲۴ به طور قابل توجهی به تاخیر انداخته که ممکن است، گویای جست‌وجو برای جایگزینی بایدن باشد.

سال هفتم شماره ۱۷۴۳
شنبه ۳۰ تیر ۱۴۰۳

کافه

تازه‌های ادبیات و هنر

مشکلات شاهنامه

سجاد آیدنلو: درباره شاهنامه به رغم تصحیحات بسیار خوب و عالمانه‌ای که انجام و شروع مفیدی که نوشته شده، کتابی که به صورت ویژه به مشکلات آن بپردازد، تألیف نشده است. بر همین اساس بنده تصمیم گرفتم این کار را انجام بدهم و مقدمات کار حدود چهار سال طول کشید. منظور از مقدمات، استخراج بیت‌های نیازمند بحث و... است و کار نگارش کتاب از فروردین امسال آغاز شده است.

سنت شفاهی ایرانیان

ژاله آموزگار: سنت معمول سرزمین ما سنت شفاهی بوده که همیشه بر سنت کتابت غلبه داشت. در این سنت لزوم ثبت حتی مطالب مهم را در درجه اهمیت کمتری قرار داده و به زمان درازی فاصله افتاده تا کتاب اوستا که سینه به سینه نقل شده بود در دوره ساسانی به نگارش درآمد. ظاهراً تنها اسناد دولتی سیاسی و اقتصادی را در خور نگارش می‌دیدند.

لنوکرسی مونرو

دانشگاه وسترن آلتوریو کانادا در پی حواشی ایجاد شده درباره آلیس مونرو، کرسی ایجاد شده به افتخار این نویسنده برنده نوبل ادبیات را لغو کرد. این اقدام در پی افشاگری‌های اخیر صورت گرفته توسط آندریا رابین اسکینر، دختر این نویسنده اتخاذ شده است. دختر مونرو فاش کرد که مادرش از تجاوز به او از سوی ناپدری‌اش در دوران نوجوانی آگاه بوده اما در کنار ناپدری‌اش مانده است.

دریچه: تحلیل عادات

اهمیت غذا

تأثیر فرهنگ غذایی بر زندگی اجتماعی

حسن محرابی پژوهشگر

غذا فقط چیزی نیست که می‌خوریم تا شکم‌مان پر شود بلکه نوعی کسب آگاهی است. برای تهیه غذا، عشق، توجه و زحمت فراوانی صرف می‌شود. برخی از غذاها، ساعت‌ها یا حتی روزها قبل آماده می‌شود، یعنی با حوصله پخته می‌شود و در مرحله بعد با عشق و علاقه سرو می‌شود. اکثر مردم به آشپزی، نحوه تهیه مواد اولیه، دیدار از بازارهای خرید، تهیه محصولات، کسب دستورالعمل‌ها، رستوران‌ها، آگاهی از شیوه تولید و کشاورزی و موارد دیگر به خاطر پختن غذا؛ علاقه دارند. بنابراین غذا تأثیر زیادی بر چگونگی زندگی ما داشته و تأکییدی است بر نقش گسترده فرهنگ غذایی.

فرهنگ غذایی را می‌توان به عنوان عادات، آیین‌ها، اعمال، سیستم‌های اعتقادی، ارزش‌ها، سبک زندگی، سنت‌ها و آداب و رسوم تعریف کرد که حول محور تولید، تهیه، پختن، سرو کردن و خوردن غذاست. سابقه خانوادگی، اصل و نسب، میراث و قومیت‌ها، شکاف‌های جغرافیایی، اقلیم، موقعیت‌های اجتماعی و سیاسی مانند فقر و جنگ عمدتاً بر فرهنگ غذایی تأثیر می‌گذارد. فرهنگ غذایی تحت تأثیر افراد یا شبکه‌ها و نهادهای کوچک مانند خانواده‌ها یا بزرگ مانند جوامع، شرکت‌ها و کشورها قرار دارد.

فرهنگ‌های غذایی محبوب

برنج یک عنصر اصلی در فرهنگ غذایی آسیایی است. در غذای چینی‌ها، سبزیجات و گوشت سرخ شده و طیف وسیعی از گوشت‌های پخته شده با سس‌های مختلف و برنج پکی از مواد اصلی است. تایلندی‌ها از ادویه‌های سبز، قرمز و زرد تایلندی بهره گرفته و رشته برنجی، غذای معروف آن‌هاست. سوشی و ساشیمی، هدیه ژاپن به جهان است. سوشی شامل تکه‌های ماهی سالم، غنی شده با برنج و ماهی خام است. غذای هندی، انبوهی از ادویه‌ها و عطرها و طعم‌های فراوانی است که به هر غذایی می‌دهند. در فرهنگ‌های غذایی اروپایی؛ رژیم مدیترانه‌ای که به عنوان سالم‌ترین رژیم غذایی موجود شناخته می‌شود، قرن‌هاست که وجود داشته و از رژیم غذایی سرشار از آجیل، روغن زیتون، گوشت تازه، آب سرد، میوه‌ها و سبزیجات؛ تشکیل شده است. اما فرهنگ غذایی آمریکا بسیار متنوع است و در طول سال‌ها به شدت تغییر کرده تا نیازهای رو به رشد جمعیت بزرگ مهاجر در ایالات متحده را برآورده کند. فرهنگ غذایی در آمریکا ترکیبی التقاطی از تمام غذاهایی است که توسط مهاجرانی که برای نسل‌ها در آن‌جا ساکن شده‌اند، توسعه داده شده است.

اهمیت غذا برای فرهنگ

مردم نه تنها حین خوردن و به اشتراک گذاشتن یک وعده غذایی با هم ارتباط برقرار می‌کنند بلکه هنگام آشپزی یا تهیه آن با هم مرتبط می‌شوند. سنگ بنای هر فرهنگ غذایی در سراسر جهان همین آشپزی‌های مختلف بوده است. مثلاً در یک کشور در روزهای سخت مانند فقر و جنگ (هر چقدر هم که کم باشد) غذا بارها و بارها به مردم آرامش داده است؛ نمونه آن کشک به عنوان یک غذا در زمان تهاجم اقوام مهاجر به ایران است یا در موارد دیگر چیزی که به عنوان غذای مردم فقیر شناخته می‌شد (پاستا و ماکارونی) اکنون غذای معروف و راحتی در سراسر جهان است. از این رو، دستورالعمل‌های غذایی که از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود به هویت خانواده‌ها و دودمان آن‌ها تبدیل شده است. غذاهایی که برای جشن گرفتن آیین‌ها، سنت‌ها و مناسبت‌ها طبخ می‌شوند اکنون به عنوان بخشی از تاریخ غنی آن‌ها شناخته می‌شوند. بدین صورت، انواع غذا، هویت آن‌ها را شکل می‌دهد. در نهایت نیز تبدیل به فرهنگ آن‌ها می‌شود. این فرهنگ از زمان‌های قدیم می‌آید و با به اشتراک گذاشتن یک غذا (چه در پختن و چه در خوردن) موجب شکل‌گیری یک ارتباط عاطفی و یک پیوند محکم با مردم در طول یک وعده غذایی است. در نتیجه غذاهایی که برای نسل‌ها خورده شده‌اند به بخشی از میراث فرهنگی غنی تبدیل می‌شوند که یک منطقه، استان، ایالت یا کشور از آن لذت می‌برد. نکته مهم نهایی این که غذا، هویت ما را شکل می‌دهد و فرهنگ ما را مشخص می‌کند. هم‌چنین به‌طور معکوس و فوق‌العاده تحت تأثیر شخصیت و فرهنگ ما نیز قرار می‌گیرد.

مورخ محذوفان

بررسی کارنامه تاریخ‌نگاری منصوره اتحادیه در خانه اندیشمندان علوم انسانی

نشست «بررسی کارنامه تاریخ‌نگاری دکتر منصوره اتحادیه» به همت گروه تاریخ و باستان‌شناسی خانه اندیشمندان علوم انسانی و با همکاری انجمن ایرانی تاریخ، روز چهارشنبه ۲۰ تیر ۱۴۰۳ در سالن حافظ خانه اندیشمندان علوم انسانی برگزار شد.

اهمیت کار اتحادیه

علی قیصری، استاد تاریخ دانشگاه سان دیگو در این مراسم بزرگداشت گفت: «خانم دکتر اتحادیه بی‌نیاز از معرفی است. آثار او به خوبی گویای اهمیت کارهایی است که در چند دهه عرضه کرده است. در میان کتاب‌های نشر تاریخ ایران، طیف متنوعی از بررسی‌های تاریخی را می‌بینیم. اهمیت گردآوری و ویراست اسناد خصوصی دوره قاجار نشان می‌دهد که دولت ایران در سده ۱۹ میلادی به تدریج پیوندی با برخی دولت‌های معاصر خود برقرار کرد. اما در قیاس با آن دولت‌ها دارای یک دولت متمرکز داخلی نبود. اقامتگاه و منزل هر وزیر، محل کار او نیز بود و از آنجا که مشاغل دیوانی از پدر به پسر می‌رسید، این‌گونه سوابق در خاندان‌ها باقی می‌ماند. اهم آن مکتوبات نیز از منزل دفتر آن مقام به منزل دفتر مقام جدید منتقل می‌شد و الی آخر. بخش مهمی از این اسناد به تدریج نابود شدند. از این میان شماری از آثار به تدریج ویرایش، معرفی و عرضه شدند که در این راستا تلاش‌های منصوره اتحادیه در نشر تاریخ ایران سهم بسزایی دارد.»

در ادامه الهام ملک‌زاده، عضو هیأت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی گفت: «پیش از ۲۸ سال است که با آثار منصوره اتحادیه مانوس هستم و از حدود ۲۳ سال پیش این شانس را داشته‌ام که شاگردی او را داشته باشم. هر بار دیدارش برایم همراه با فهم دانسته‌هایی است که بعضاً فراتر از آموزه‌های تاریخی، همراه با تجربیات ارزشمندی است که در عمر گران‌قدرشان اندوخته‌اند و اینک به عنوان روش و منش صحیح زندگی، تلاش می‌کنم که پیاموزم و به کار بیندم. بزرگی و بزرگ‌منشی ذاتی که در کلام و رفتار منصوره اتحادیه، ساختمان شماره ۱۱۰ خیابان فلسطين را مواوی عالمانه هر جوینده تاریخ قاجار و پهلوی کرده و پاسخ بسیاری از سوالات و سرنخ‌های تاریخی این دوران را دفتر صمیمی و پررونق نشر تاریخ ایران قرار داده است. به جرات می‌توان گفت اکثر افرادی که در خصوص این دوران کار کرده‌اند، حداقل یک بار برای یافتن پاسخ سوالات خود یا دریافت منابع کتابی یا آشنایی با خانواده‌های موثر در تاریخ معاصر ایران، با استفاده از آثار او به نشر تاریخ ایران مراجعه کرده‌اند و با چهره گشاده و دل دریاپی او رویه‌رو شده‌اند. اولین نقطه عطف زندگانی علمی منصوره اتحادیه به سال‌های بعد از انقلاب اسلامی در ایران و اتمام تحصیلات دکتری او بازمی‌گردد که در کسوت استادیار گروه تاریخ دانشگاه تهران وارد عرصه کار شد. در درس روش تحقیق تنها به ساعت‌های حضور در کلاس اکتفا نمی‌کرد و در ساعت‌های غیردرسی نیز دانشجویان را پذیرا بود. اعتقاد داشت که روش تحقیق و آشنایی با روش تحقیق در رشته تاریخ اهمیت زیادی دارد.

دومین نقطه عطف کارنامه علمی منصوره اتحادیه به سال‌های پس از بازنشستگی وی بازمی‌گردد. او ضمن تداوم سنت تحقیقاتی خود اینک به عنوان یکی از نخستین ناشران زن در ایران در حوزه نشر کسب تاریخی نیز گام نهاد. در ادامه این فعالیت در حالی که اینک جز ایشان فرد دیگری در نشر باقی نمانده بود که همچنان در تداوم این مسیر اصرار داشته باشد، نه تنها مجموعه اسناد خانوادگی بلکه تالیفات و تحقیقات جدیدی از خودشان و سایر محققان با محور مطالعات دوران قاجار منتشر کردند.»

تاریخ‌نگار فراسیاسی

اسماعیل شمس، عضو هأت علمی دانشگاه علامه طباطبائی در ادامه این مراسم گفت: «این که ما از کدام جایگاه درباره کسی صحبت

در میانه تاریخ، گام برداشته است. آثار او طیف گسترده‌ای از تالیف، ترجمه، گردآوری، تصحیح و بازخوانی خاطرات و مقالات را شامل می‌شود که تلاش کرده است، گوناگونی زیادی به لحاظ جغرافیایی و معرفتی داشته باشد. منصوره اتحادیه سعی دارد، تاریخ‌نگاری خود را فرانجسیتی و ویرانجسیتی دنبال کند، شاید این ادعای عجیبی باشد چراکه ایشان هم در میان آثارشان به زنان پرداخته و هم طی سال‌های فعالیت نیز بارها این وجه از تاریخ‌نگاری او مورد توجه قرار گرفته است، شاید بیش از سایر وجوه متعدد و متمایز دیگر. اتحادیه تلاش دارد، تاریخ‌نگاری خود را از گزند سیاست در امان نگه دارد و نوعی تاریخ‌نگاری ویراسیاسی و فراسیاسی را دنبال کند که این امر نیز قابل بررسی است. تاریخ‌نگاری منصوره اتحادیه مافوق نظری است. دشوار است آثار او را در زمره تاریخ‌نگاری چپ، لیبرال یا پست مدرنیستی دسته‌بندی کرد. البته رگه‌هایی از رویکردهای محافظه‌کارانه علمی در کار او وجود دارد اما نمی‌توان برچسب‌های نظری را به کلیت کار تاریخ‌نگارانه او تعمیم داد. این نکته آن‌جا مهم است که او در دورانی فعالیت علمی خود را آغاز کرد که شاهد ظهور دو طیف تاریخ‌نگاری چپ و ملی‌گرایانه در فرآیندهای تاریخ‌نگاری ایران هستیم. تاریخ‌نگاری او از تاریخ‌نگاری مرکز پیرامون فراتر رفته و محدود به تهران نیست. هم‌چنین تاریخ‌نگاری اتحادیه صرفاً سیاسی، اجتماعی یا اقتصادی نیست. او در کتاب‌هایش زنان فراموش شده در تاریخ را به صحنه آورده است.»

در پایان، منصوره اتحادیه گفت: «از برگزارکنندگان این نشست به‌خصوص از محمدپی‌طرفان تشکر می‌کنم. سال‌ها پیش که به گروه تاریخ دانشکده ادبیات وارد شدم، دکتر یزدانی گفت: تا این اسناد دوره قاجاریه چاپ نشوند، ما تاریخ قاجاریه را نخواهیم فهمید. هر چقدر که بیشتر روی این اسناد کار شود، تازه می‌فهمیم که چقدر از تاریخ کم می‌دانیم. متأسفانه قدر اسناد موجود را ندانستند. من این شانس را داشتم که اسناد فرمانفرما در اختیارم قرار گرفت. مقداری از اسناد در فارس یا کرمانشاه باقی مانده و این همه اسناد نیست. یا همه اسناد بررسی نشده است. مقداری از اسناد را در اختیار مجلس قرار دادیم که خوشبختانه به ما اسکن دادند. نظام‌السلطنه دو نسل سیاسی بودند که با یک دید تاریخی این اسناد را نگه داشتند. اسناد خصوصی معذوراتی هم دارد. به خانوادگی برخوردیم که خانواده‌اش در تجارت غیرقانونی بودند. خیلی اصرار کردم که اسنادشان را بدهند تا چاپ کنیم اما گفت معلوم می‌شود که خانواده من در تجارت غیرقانونی بوده‌اند. پسر عمه من هم اسنادی را در اختیار داشت. گفت: من اسناد را نمی‌دهم چون پدر بزرگ ما صراف بود و پول قرض می‌داد و ربا می‌گرفت. این‌گونه ملاحظات و ملاحظات سیاسی هم هست. سندها از اوضاع سیاسی، اجتماعی و باور مردم حکایت دارند. حتی نامه‌نگاری بین دو خانم نیز خیلی اهمیت دارد. هنوز خیلی از سندهای خصوصی در خانواده‌ها هست که مورد بررسی قرار نگرفته است.»

تحریم‌ها؛ عامل گندی اینترنت

عباسی زارع‌پور، وزیر ارتباطات گفت: بیشتر گله کاربران از سرعت اینترنت ناشی از دو موضوع محدودیت در دسترسی به برخی سرویس‌ها و تحریم‌ها در ایجاد محدودیت در دسترسی به سایت‌های مورد نیاز است. چراکه برخی از کاربران برای دور زدن این محدودیت‌ها مجبور به استفاده از فیلتر شکن هستند که ضمن کاهش سرعت دسترسی، باعث ناامنی گوشی و رایانه کاربران و آسیب‌پذیر شدن آنها در مقابل حملات سایبری می‌شود.

قیام نرجس

عبورگران از چراغ قرمز

از ۲۳ تیرماه سال جاری، جرمه تخلف «عبور از چراغ قرمز راهنمایی و رانندگی» نیز افزایش یافته و رقم آن در کلانشهرها، مراکز استان‌ها، جاده‌های بین‌شهری و مناطق آزاد تجاری - صنعتی ۴۰۰ هزار تومان پیش‌بینی شده است. این تخلف در سایر شهرها ۳۰۰ هزار تومان و در روستاها و راه‌های روستایی ۲۰۰ هزار تومان جرمه در پی خواهد داشت. پیش از این تخلف در کلانشهرها ۲۰۰ هزار تومان بود.

شهادت سروان

مرکز اطلاع‌رسانی پلیس سیستان و بلوچستان اعلام کرد: شب گذشته سرنشینان یک دستگاه سواری پژو پارس مسلح به سلاح گرم طی اقدام ناجوانمردانه مبادرت به ترور کور و ناجوانمردانه واحد گشت پلیس شهرستان سروان کردند که منجر به مجروحیت ۲ نفر از کارکنان انتظامی شد. این مرکز همچنین گفته که مجروحان به مراکز درمانی منتقل که متأسفانه سروان «علی مطهری» به‌رغم تلاش کادر درمانی به درجه رفیع شهادت نائل آمد.

نرجس سلیمانی مدیریت زاکانی در شهرداری تهران را به چالش کشید و او را فاقد مشروعیت خواند

باشد، هنگامی که مردم به هر دلیلی به او بدبین شوند، بقای او درست نیست».

عبدی با انتقاد از نحوه واکنش‌ها به اظهارات نرجس سلیمانی خطاب به منتقدانش نوشته است: «این نحوه برخورد غیرمعقول شما با «درست یا غلط»، «حق یا باطل» بودن گزاره‌ها، آغاز سقوط است. چند سال دیگر که به یاد رفتار امروزتان بیفتید خواهید گفت اشتباه کردیم. هزینه جبران اشتباه در امروز کمتر از فرداست».

مهدی عباسی، عضو شورای شهر تهران هم به انتخاب گفته است که برای برکناری آقای زاکانی «مطالبه عمومی ایجاد شده» است. عباسی گفته: «آقای زاکانی که نماینده مردم نیست، خانم سلیمانی نماینده مردم است. در تهران نیز اعضا شورا طبق قانون وظیفه دارند که مصوبه‌های مرتبط با شهر را تصویب کنند و بر عملکرد شهردار و شهرداری نظارت کنند. در نتیجه نظارت بر عملکرد شهردار و شهرداری، یک حق قانونی اعضا شورا است».

علیرضا زاکانی، شهردار تهران که محور انتقاد خانم سلیمانی بوده، در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری اخیر ایران نامزد شده بود اما پیش از رای‌گیری از نامزدی انصراف داد.

در جریان اظهارات زاکانی در مناظرها و تبلیغات انتخاباتی، عملکرد او در تهران یک بار دیگر مورد توجه و انتقاد افکار عمومی قرار گرفت. با توجه فرایند به شهردار تهران، گزارش شد که تومار آنلاین درخواست کناره‌گیری او از سمت شهرداری بیش از ۱۲۰ هزار امضا جمع کرده است. زاکانی روز چهارشنبه هفته گذشته گفته است که این تومار «تهمت بود و هم غیرقانونی، نمی‌دانم از کجا چنین تهمت‌هایی مطرح می‌شود».

او از نحوه مدیریت خود در شهرداری تهران دفاع کرده و گفته: «رای و نظر آنان که بر علیه بنده امضا جمع کردند محترم است اما بیش از آنها هم امضاهایی برای ماندن اینجانب در شهرداری تهران بوده است، اما باید بگویم که چه آتهایی که علیه بنده امضا جمع کردند و چه آنها که به‌نفع بنده این کار را کردند این امضاها مبنای قانونی ندارند».

در جریان انتقادات مطرح درباره شهرداری تهران، سخنگوی این نهاد گفته، موضوع «پست‌فروشی» در شهرداری تهران را تکذیب کرده است. این موضوع در ویدئویی از سوی یکی از کارکنان سابق شهرداری مطرح شده و بازتاب گسترده‌ای در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های ایران داشته و سخنگوی شهرداری می‌گوید، کذب است و فرد مدعی دستگیر شده است.

با وجود تکذیب شهرداری، جعفر تشکری‌هاشمی، رئیس کمیسیون عمران و حمل‌ونقل شورای اسلامی شهر تهران به خبرنگاران گفته است که «ورود نهادهای نظارتی و دستگاه قضا به ادعای پست‌فروشی در شهرداری تهران ضرورت دارد».

او همچنین در واکنش به اظهارات اخیر درباره کمپین برکناری علیرضا زاکانی نوشت: فقط یک خودشیفته مستعد دیکتاتوری می‌تواند بگوید: انتقادات اعضای شورا (نمایندگان مردم) صدرصد نادرست است. وقتی اشتباهات اصلاح نمی‌شود تنها راه هرس است. از دوره کنونی شورای شهر تهران یک سال باقی مانده است. قرار است انتخابات شوراهای شهر و روستا، بهار سال آینده برگزار شود.

اصولگرایان که اکنون کنترل شورای شهر تهران و شهرداری پایتخت را در دست دارند، هشدار می‌دهند که بالا گرفتن انتقادات از وضعیت مدیریت شهری در سه سال اخیر ممکن است باعث شود در انتخابات سال آینده به موفقیت نرسند.

محسن مهدیان نوشته است که «روز یک‌شنبه گفته شد طی سه سال گذشته مدیریت شهری هیچ دستاورد مهمی نداشته است؛ واقعاً نداشته است؟ این نقد است؟ نظارت است؟ یا تکیه کردن به دروغ آشکار مجازی که از بی‌خوبن تکذیب شده است و آن را نشانه ضعف مدیریت شهری دانستن، اخلاق است؟ تقواست؟ در شرایطی که مردم انتظار وحدت و همدلی برای کارآمدی بیشتر دارند، انشقاق و اختلاف‌افکنی خطای فاحش و نابخشودنی است».

مهدیان در این مقاله نوشته است: «نقد با تخریب متفاوت است؛ تذکر، حرف گوشه‌دار و تندی و طعنه نیست، گلایه حرف غیرمنصفانه و خلاف واقع نیست. این تفاوت‌ها را نمی‌بینیم؟

اگرچه این دست رفتارها منحصر به انگشت‌شمار و معدودی از نماینده‌های محترم است اما مردم این بداخلاقی را به کلیت شورای انقلابی منتسب می‌کنند».

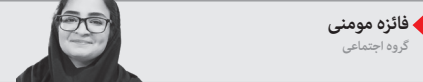
سلیمانی همان روز به وب‌سایت خبری انتخاب گفته است که بخش «حمل‌ونقل عمومی، خصوصاً روزمینی» و «وضعیت دیداری پسماند از جهت جمع‌آوری و تفکیک در راستای طرح جامع پسماند» پیشرفتی حاصل نشده است.

او گفته که گزارش «تخلقاتی که روزانه دریافت می‌کنم سیر نزولی قابل توجهی نداشته و شهروندان نیز به‌عنوان مالکین حقیقی شهر به طور مداوم درحال انتقال گلایه‌های خود در حوزه‌های مختلف هستند».

ناصر امانی، دیگر عضو شورای شهر نیز در مطلبی با همین هشتگ نوشت: «با افتخار به شهردار شدن غیرقانونی آقای زاکانی رای ندادم و در مقابل قانون‌شکنی‌ها و تخلفاتش ایستاده و هزینه آن را نیز پرداخته‌ام، حال با تهمت و افترا پروژهبگیران ساکت نخواهم شد: وَلْتَصْبِرَنَّ عَلٰی مَا آذٰیْتُمُوْنَا و عَلٰی اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ».

محمود صادقی، نماینده دوره پیشین مجلس شورای اسلامی در شبکه ایکس (تویتر سابق) نوشته است: «شما اگر از باند ما انتقاد کنی، از دایره خودی‌ها خارج می‌شوی و مستوجب هزار انگ خواهی شد، حتی اگر نرجس سلیمانی باشی».

عباس عبدی، روزنامه‌نگار اصلاح‌طلب هم در روزنامه اعتماد نوشته است: «حتی اگر کارآمدی یک مدیر هم خوب

همه چیز از تذکر نرجس سلیمانی به علیرضا زاکانی، شهردار تهران و عملکرد او آغاز شد. جایی که با انتقاد از وضعیت مدیریت پایتخت ازجمله جمع‌آوری پسماندها، در خطایی تلویحی به شورای شهر و مدیران شهرداری گفت: «وقتی مقبولیت از بین می‌رود، مشروعیتی باقی نمی‌ماند».

او گفت که «درحالی که اکثر مدیران شهرداری و شهردار تهران در پست‌های خودشان حضور نداشتند کارمندان شهرداری به بهترین شکل ممکن شهر را مدیریت کردند حتی به جد می‌شود گفت، بهتر از زمانی که مدیران ارشد شهرداری حضور داشتند». او ادامه داد که «جدا از شعارهای نمایشی شهر به عطاری دانا نیاز دارد که در سکوت و بدون هیاهوی بی‌حاصل تلاش کند و دایم در هوس جای دیگری نباشد».

نرجس سلیمانی حالا یکی از منتقدان جدی زاکانی است. رویه‌ای که با مشی ابتدایی ورودش به شورای شهر تهران تفاوت اساسی دارد. او در ابتدا ازجمله افرادی بود که با حمایت پرویز سروری، نایب‌رئیس شورا، بعد از یک سال مهدی اقراریان را از ریاست

کمیسیون حقوقی و نظارت شورا کنار زد و برمسند این کمیسیون نشست اما به مرور تبدیل به یکی از منتقدان شهردار تهران و البته یار نزدیک پرویز سروری شد. او طی تذکراتی در صحن شورا بارها عملکرد شهردار تهران، به‌ویژه در حوزه حمل‌ونقل عمومی را مورد نقد قرار داد. پرویز سروری که به‌نوعی پدر معنوی او در شورا بود در تمام این مدت تلاش کرد تا واکنش‌های تندوتیزی که نسبت به تذکرات سایر اعضای شورا نشان می‌دهد را از نرجس دریغ کند اما در نهایت قفل حفظ حرمت نرجس سلیمانی با محمد آقامیری دیگر عضو شورای شهر و از مدافعان زاکانی شکسته شد و بعد از آن هم شهرداری چه در رسانه متبوع خود و چه در خبرگزاری فارس به مدیرعاملی داماد خواهر زاکانی، دختر حاج قاسم سلیمانی در معرض شدیدترین حمله‌ها به دلیل انتقاد از زاکانی قرار داد.

آقامیری گفت که «توقعی که از فرزند شهید سلیمانی که اسطوره «ما می‌توانیم» است این نبود. وقتی می‌گویند سه سال کار نکردید. یعنی ما زیر کولر باد خوردیم. اینکه چشمان خود را ببندیم و دهان خود را باز کنیم در شأن فرزند شهید سلیمانی نیست. من نماینده شهردار نیستم و عضو شورا هستم».

در واکنش به این اظهارات؛ مهدی اقراریان و ناصر امانی خطاب به آقامیری از او به دلیل نسبت دادن انتقادات نرجس سلیمانی به شهید سلیمانی انتقاد کردند و همین موضوع صحن شورا را به تشنج کشید.

اما در نهایت ماجرا به اینجا ختم نشد و خبرگزاری فارس مطالب تندی را علیه این سه عضو منتقد شورا منتشر کرد.

فارس نوشت که «یکی از اعضای شورای شهر درباره حمله عضو شورا به شهردار تهران گفته اقراریان توقع داشت شهردار منطقه محل سکونتش را خودش معرفی کند. امانی هم پس از دستگیری برادرش به جرم دریافت رشوه، شروع به مخالفت کرد».

روزنامه همشهری متعلق به شهرداری تهران روز بیست‌وهفتم تیرماه در سرمقاله‌ای به قلم مدیر آن، بدون نام بردن از خانم سلیمانی، با انتقاد از اظهارات اخیرش او را متهم به «دروغ» گفتن کرده است.

سازندگی: روزنامه سیاسی و اجتماعی • صاحب امتیاز: حزب کارگزاران سازندگی ایران • مدیرمسئول: سیدافضل موسوی • سردبیر: اکبر منتجبی

زیر نظر شورای سیاستگذاری: سیدحسین مرعشی (رئیس)، محمد عطر یازفر، محمد قوچانی، علی هاشمی، سیدعلیرضا سیاسی‌راد، امیر اقلتاعی

مدیر هنری: رضا دولت‌زاده • عکس: رضا معطریان • ویراستار: سعیده آری‌فر • حروف‌چین: مجتبی دیدگر • نشانی: تهران، پاسداران، نگارستان پنجم، پلاک ۸، تلفن: ۲۲۸۴۱۲۶۲ • چاپ: امید نشر ایرانیان: ۹-۸۸۵۳۷۱۶۸ • توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰۰۰

یک آئین‌نامه مجب‌هول

چالش‌های آیین‌نامه ضوابط صدور پروانه ساخت و نمایش شورای عالی انقلاب فرهنگی

نداشت، چراکه این فیلم‌ها با چنین بندهایی، مجوز نمایش خود را از دست می‌دادند و دیگر حتی رئیس سازمانی سینمایی هم نمی‌توانست نظر مساعد بر اکران یا نمایش تلویزیونی آنها داشته باشد.

با چنین موادی که در این ضابطه‌نامه آمده است، دیگر نمی‌توان فیلمی درباره قمار یا قاچاق مواد مخدر ساخت و قاچاقچی یا قمارباز را فردی متمول و دارای قدرت و نفوذ به تصویر کشید چراکه این فرد می‌تواند طبق بند ۷ این ماده از طریق کسب درآمد نامشروع به ثروت دست پیدا کرده و نباید به این شکل، تماشاگران را تشویق به پول‌سازی از طریق قمار کرد.

در بند ۱۳ این ماده هم آمده است: نمایش ترح و رفتارهای خلاف شرع و عرف همانند بدحجابی، آرایش‌های غلیظ، پوشش زننده، حالت تحریک‌کننده جنسی که شائبه عادی‌سازی آن را تداعی می‌کند. با این تعریف همین حالا بسیاری از فیلم‌های سینمای ایران فاقد مجوز نمایش خواهند بود و پلتفرم‌ها باید بسیاری از آثار تولید شده در سه دهه اخیر در سینمای ایران را حذف کنند. این وضعیت درباره آثار تلویزیونی تولید شده در سال‌های اخیر هم صدق می‌کند. چراکه بازیگران این سریال‌ها هم آرایش غلیظ دارند و هم در مواردی رفتارهای خلاف عرف و شرع، بنابراین چنین سریال‌هایی هم باید مجوز نمایش خود را فاقد اعتبار بدانند.

در بند ۱۸ این ماده به طور صریح آمده است: ارائه تصویر مخدوش و غیر واقعی از قوانین و نظام حکمرانی جمهوری اسلامی ایران.

خب با این حکم کلی که در این بند آمده به راحتی می‌توان بسیاری از فیلم‌های اجتماعی سینمای ایران درباره قصاص، طلاق، حضانت والدین، دیه و ... را متهم به ارائه تصویری مخدوش از قوانین نظام جمهوری اسلامی کرد. به سادگی می‌توان از این بند قانونی تفسیر به رای و تفسیر به سلیقه داشت و شورای پروانه نمایش با دستاویز قرار دادن چنین بندی حکم به توقیف فیلم‌هایی داد که به موضوعات اجتماعی در سینمای ایران می‌پردازند.

با تمامی این اوصاف به نظر می‌رسد، این آیین‌نامه که بدون امضا و تاریخ منتشر شده و همچنان هم به اجرا نرسیده، پیش از آنکه تبدیل به قانون شود باید به طور کلی مورد بازنگری قرار گیرد اما در حیات بازنگری نه فقط افرادی که آن را تنظیم و نوشتند، حضور داشته باشند بلکه اهل فن و اهالی سینما و خانه سینما که عمری است در این عرصه فعالیت دارند و از اجرایی شدن و نشدن بسیاری از قوانین باخبرند به بازنگری این آیین‌نامه بپردازند تا حداقل بتوان خروجی و نتیجه قابل توجهی از از این آیین‌نامه داشت. در نهایت آن را طوری تنظیم کرد که اجرایی باشد و با مستمسک قرار دادن آن نتوان به راحتی مقابل جریان تولید در سینمای ایران ایستاد و اختیارات غیرقانونی به رئیس سازمان سینمایی تفویض کرد.

با وضعیت فعلی این آیین‌نامه و ماده‌ها و بندهایی که تنها به بخشی از آن در این گزارش اشاره شد، آن را می‌توان سد راه تولید یا در زمره قوانینی دانست که قابل اجرا نیستند یا اینکه در نهایت تنها بندهایی از آن به اجرا درخواهد آمد.

داشته باشد که برخلاف مجوزهای زیرمجموعه خود عمل کرده و جلو ساخت و نمایش یک فیلم را به تنهایی گرفته و نیاز به هیچ پاسخگویی هم احساس نکند.

در ماده ۳۱ برای تولید، نمایش و عرضه هرگونه فیلم، الزاماتی در نظر گرفته شده که آنقدر کلی و سلیقه‌ای است که می‌تواند دستاویز خوبی برای ممانعت از نمایش آثار سینمایی باشد. از مواردی که در این ماده به آن اشاره شده به خوبی می‌توان برداشت‌های سلیقه‌ای داشت و به راحتی سد راه نمایش تولیدات سینمایی شد. به طور مثال، در بند اول و دوم این ماده آمده است: هرگونه تضعیف و تحقیر اقتدار و هویت ملی جمهوری اسلامی ایران به هر شکل؛

خانه سینما در نامه‌ای خطاب به سرپرست ریاست‌جمهوری و رونوشت به پزشک‌یکان، رئیس‌جمهور منتخب، نگرانی خود را نسبت به آیین‌نامه ضوابط صدور پروانه فیلم‌سازی و نمایش فیلم با سربرگ دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی مطرح کرد. عدم مشورت و مطلع نبودن هیات‌مدیره خانه سینما از این آیین‌نامه نگرانی‌ها را تشدید کرده است. به‌گونه‌ای که آنها به صورت غیررسمی از آن مطلع شده‌اند. مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره سینما متعلق به بهمن ۱۴۰۲ است و گفته می‌شود هنوز ابلاغ نشده؛ سینماگران امیدوارند رئیس‌جمهور جدید آن را ابلاغ نکند.

بندهایی از این ضوابط صدور پروانه فیلم‌سازی و نمایش فیلم که در سربرگ شورای عالی انقلاب فرهنگی منتشر شده اما فاقد تاریخ، شماره نامه و بدون امضااست، طوری تنظیم شده که حق هرگونه دخالت در فیلم‌سازی را به رئیس سازمان سینمایی اعطا می‌کند که این کار خلل جدی در تولید آثار سینمایی به وجود خواهد آورد. به طور مثال در تبصره ماده ۱۱ این آیین‌نامه آمده است: «رئیس سازمان می‌تواند در موارد استثنایی، بنا به ضرورت‌های امنیتی و به درخواست مراجع ذی‌صلاح و تصویب وزیر به صورت موقت، تولید فیلم‌های دارای پروانه فیلم‌سازی را در هر مرحله‌ای تا منتهی شدن ضرورت‌ها به حالت تعلیق درآورد. بدیهی است، خسارت‌های احتمالی در این مورد بر عهده سازمان خواهد بود». چنین بندی، یعنی اینکه به طور قانونی

اختیاراتی به رئیس سازمان سینمایی تفویض می‌شود که دخالت صریح در امر فیلم‌سازی است. درحالی که چنین اختیاری باید پیش از تولید فیلم در اختیار رئیس و زیرمجموعه او قرار گیرد و اگر فیلمی دارای مشکلات حاد امنیتی و سیاسی است در مرحله صدور پروانه ساخت از تولید آن جلوگیری شود. از سوی دیگر در ماده ۲۳ و تبصره‌های این ضابطه‌نامه آمده است:

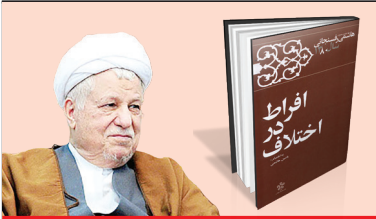
۲۳- رئیس سازمان می‌تواند به صورت موقت، بنا به ضرورت‌های سیاسی، فرهنگی و اجتماعی از نمایش فیلمی که دارای پروانه نمایش است به مدت ۶ ماه جلوگیری کرده و پس از رفع موانع با نمایش آن موافقت کند.

تبصره ۱- در صورت تداوم شرایط، این مدت تا ۶ ماه دیگر توسط رئیس سازمان قابل تمدید است.

تبصره ۲- در صورت ادامه توقف بیش از یک سال، تهیه‌کننده می‌تواند نسبت به دریافت خسارت‌های احتمالی از طریق مراجع قانونی اقدام نماید. سازمان می‌تواند در صورت توافق در ازای پرداخت خسارت نسبت به خرید حقوق فیلم براساس هزینه ساخت اقدام کند.

می‌بینید که این بار، بر اختیار رئیس سازمان سینمایی از جلوگیری از نمایش فیلم دارای پروانه نمایش هم تاکید صورت گرفته است و جالب اینجاست که این اختیار برای ۶ ماه و بعد یک سال به رئیس سازمان سینمایی تفویض شده. درحالی که رئیس این سازمان باید نسبت به مجوزهایی که شوره‌ای زیرمجموعه‌اش صادر می‌کنند، پاسخگو باشد، نه اینکه به صورت قانونی اختیار

— کارنامه: خاطرات هاشمی ۱۳۸۰ —

افراط در اخلاق ۰۴۴

ادامه شنبه ۲۲ اردیبهشت

مشکلات عمیق نساجی‌ها

عصر آقای [محمداسماعیل] کراچیان، [عضو هیات امنای سازمان گسترش و نوسازی صنایع] آمد. نامزد انتخابات شده و نگران است، شورای نگهبان به خاطر عدم شهرت او را رد کند؛ استمداد کرد. معتقد است، رای تکوکرات‌ها از اوست. آقای [حسین] محلوچی، [معاون اجرایی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام] آمد. گفت، ناظران در مورد انگیزه نامزد شدن آقای [علی] شمشخانی، [وزیر دفاع] تردید دارند و بعضی‌ها فکر می‌کنند با خواست دوم خردادی‌ها آمده و بعضی او را مستقل می‌دانند. برای تأسیس بانک غیردولتی با همکاری آقایان [غلامحسین] کرباسچی و [محمدرضا] بهزادیان مشورت کرد. گفتم، بعید است موفق شوند. پیشنهاد داشت از حالا باید برای دوره بعد ریاست‌جمهوری فکری بشود.

آقایان سیدجعفر شبیری، [رئیس شعبه ۱۱ دیوان عالی کشور] و [محمدهادی] عبدخدایی، [سفیر ایران در واتیکان] آمدند؛ با اظهار نگرانی از وضع اقتصادی و فرهنگی کشور، از من خواستند که اقدامی بکنم. آقای عبدخدایی، شرحی از مشکلات عمیق نساجی‌ها را داد. از سمپاشی‌های دوم خردادی‌ها و چپی‌ها با هماهنگی ضدانقلاب، علیه من در انتخابات گذشته [= مجلس ششم] انتقاد شدید داشتند.

یک‌شنبه ۲۳ اردیبهشت

گزارشی از تکنولوژی پیل سوختی

آقایان [سیدرضا] سجادی، [رئیس دفتر همکاری‌های فن‌آوری ریاست‌جمهوری] و دکتر [همایون] معدل، [مدیرعامل شرکت فناوری هیدروژن و عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس] آمدند. با ویدئو در مورد تکنولوژی پیل سوختی گزارشی دادند. دکتر معدل این تکنولوژی را از آمریکا که کار می‌کرده، آورده تا به جای سوخت بنزین یا گاز در خودروها از برق حاصل از پیل سوختی استفاده شود که از هیدروژن یا گاز یا متانول به‌عنوان ماده اصلی استفاده شود. مدعی است، ارزان‌تر از بنزین تمام می‌شود و آلودگی هوا هم ندارد و گفت، اکنون در آلمان و چند کشور دیگر، درآستانه تولید انبوه اینگونه خودروها هستند و برای پشتیبانی مالی و سیاسی برای پیاده کردن این تکنولوژی استمداد کرد. معلوم شد با مهدی هم مذاکره کرده‌اند که در کنار طرح گازسوز کردن خودروها از این پیل استفاده شود.

آقای [علی‌اصغر] مروارید، [رئیس موسسه فرهنگ اسلامی] آمد و دعوت کرد، برای بازدید از «مرکز انقلاب» یا میهمانی در منزلش و برای خرید تعدادی از «مجموعه فقه» که اخیراً با ترکیب فقه شیعه و سنی در ۱۱۰ جلد در لبنان چاپ کرده و قیمت هر دوره ۸۰۰ دلار است، استمداد کرد.

آقای [علیرضا] پیروزمند، [از بخش تحقیقات حوزه علمیه] از قم آمد و درباره نظام اسلامی براساس معارف اصل اسلام و بدون مونتاز یا داده‌های فرهنگ و تمدن غرب، مطالبی داشت؛ از گروه همکاران مرحوم [منیرالدین] حسینی شیرازی است. عصر آقای [منصور] رضوی، رئیس سابق سازمان امور [اداری و] استخدامی آمد. برای انتخابات ریاست‌جمهوری، نام‌نویسی کرده است. درباره نقاط مثبت خود، توضیحات داد. برای کسب رای فکر می‌کند، مشکل اصلی‌اش نداشتن پول برای تبلیغات است. برای کمک یا وام استمداد کرد و برای ادامه مشورت کرد.

إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ

ترجمان مرگ، حضور جاودانه انسان در محضر خداست

جناب آقای علی هاشمی بهرمانی

قائم‌مقام محترم دبیرکل حزب کارگزاران سازندگی ایران

ضایعه درگذشت مرحوم مجفور حجه‌الاسلام والمسلمین آقای حاج‌شیخ حسین هاشمیان باعث تأثر و تالم فراوان گردید.

بدین‌وسیله مراتب تسلیت ما را پذیرا باشید. برای ایشان، رحمت و غفران واسعه الهی و برای شما و خاندان معزز، صبر و شکیبایی مسئلت داریم.

شورای مرکزی حزب کارگزاران سازندگی ایران